

P.Z. br. 215

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/17-01/149

URBROJ: 65-17-08

Zagreb, 23. studnoga 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 23. studenoga 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Lovru Kuščevića, ministra uprave, Darka Nekića i Katicu Prpić, državne tajnike u Ministarstvu uprave, te dr sc. Mladena Nakića, pomoćnika ministra uprave.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-01/117

Urbroj: 50301-25/06-17-5

Zagreb, 23. studenoga 2017.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Lovru Kuščevića, ministra uprave, Darka Nekića i Katicu Prpić, državne tajnike u Ministarstvu uprave, te dr. sc. Mladena Nakića, pomoćnika ministra uprave.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI**

Zagreb, studeni 2017.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

Članak 1.

U Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst i 137/15 - ispravak) u članku 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Izrazi u ovom Zakonu koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

U članku 2. stavku 2. iza brojke: „1.“ dodaju se riječi: „ovoga članka“.

Članak 3.

U članku 7. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Mišljenje iz stavka 2. ovoga članka nije obvezujuće.“.

Članak 4.

U članku 10. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„Grb i zastava ne smiju sadržavati simbole protivne Ustavu Republike Hrvatske i drugim propisima.“.

Dosadašnji stavci 5., 6., 7., 8. i 9. postaju stavci 6., 7., 8., 9. i 10.

Članak 5.

U članku 24. stavku 5. riječi: „predstavničko tijelo dostavit će“ zamjenjuju se riječima: „predsjednik predstavničkog tijela dužan je dostaviti“, a brojka: „8“ zamjenjuje se brojkom: „30“.

Članak 6.

U članku 29. stavku 1. riječi: „četiri godine“ zamjenjuju se riječima: „do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju sljedećih redovnih izbora koji se održavaju svake četvrte godine sukladno odredbama zakona kojim se uređuju lokalni izbori, odnosno do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkog tijela sukladno odredbama ovoga Zakona“.

U stavku 2. iza riječi: „redovnim izborima“ dodaju se riječi: „koji se održavaju svake četvrte godine sukladno odredbama zakona kojim se uređuju lokalni izbori, odnosno do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkog tijela sukladno odredbama ovoga Zakona“.

Članak 7.

U članku 31. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„Član predstavničkog tijela ima pravo na opravdani neplaćeni izostanak s posla radi sudjelovanja u radu predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela.“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 8.

U članku 36. stavku 2. riječ: „obračun“ zamjenjuje se riječima: „izvještaj o izvršenju proračuna“.

Članak 9.

U članku 37. stavku 2. iza riječi: „župan“ dodaju se riječi: „te njihov zamjenik“.

Članak 10.

U članku 40.b stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„Raspisivanje referenduma za opoziv može predložiti:

- 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima
- 2/3 članova predstavničkog tijela.

Ako je raspisivanje referenduma za opoziv predložilo 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv, predstavničko tijelo raspisat će referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima u skladu s člankom 24. stavkom 5. ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje je li prijedlog podnesen od potrebnog broja birača u jedinici.“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„Ako je raspisivanje referenduma za opoziv predložilo 2/3 članova predstavničkog tijela, odluku o raspisivanju referenduma za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima predstavničko tijelo donosi dvotrećinskom većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.“.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6. brojka: „12“ zamjenjuje se brojkom: „6“.

Članak 11.

U članku 48. stavku 1. točki 5. iza riječi: „samouprave i“ dodaje se riječ: „drugom“, a riječ: „ostalom“ briše se.

U stavku 2. u prvoj rečenici riječi: „raspolaganju ostalom“ zamjenjuju se riječima: „drugom raspolaganju“.

U trećoj rečenici iza riječi: „te“ dodaje se riječ: „drugo“, a riječ: „ostalom“ briše se.

U stavku 3. iza riječi: „te“ dodaje se riječ: „drugom“, a riječ: „ostalom“ briše se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

„Odluku o imenovanju i razrješenju iz stavka 1. točke 6. ovoga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je objaviti u prvom broju službenoga glasila jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji slijedi nakon donošenja te odluke.“

Članak 12.

U članku 53. stavak 2. mijenja se i glasi:

„U općinama i gradovima može se ustrojiti jedinstveni upravni odjel za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga.“

U stavku 3. iza brojke: „1.“ dodaju se riječi: „i 2.“

Članak 13.

U članku 53.a stavku 2. točki 2. riječ: „radni“ zamjenjuje se riječju: „službenički“, a riječi: „radnog odnosa“ zamjenjuju se riječju: „službe“.

U stavku 3. iza brojke: 2. dodaju se riječi: „točkama 1., 3. i 4.“

Članak 14.

U članku 54. stavku 1. zarez iza riječi: „samouprave“ te riječi: „osobito one koje su prostorno povezane u jedinstvenu cjelinu (općine i gradovi na otoku i sl.)“ brišu se.

Članak 15.

U članku 58. riječi: „njihove organizacije i udruženja“ zamjenjuju se riječima: „članovi predstavničkog tijela“.

Članak 16.

U članku 64. stavku 1. riječ: „koji“ zamjenjuje se riječima: „te na njegov prijedlog predstavničko tijelo“.

Članak 17.

U članku 67. stavku 2. riječ: „domaćina“ zamjenjuje se riječju: „gospodara“.

Članak 18.

U članku 68. stavku 3. točki 4. riječi: „koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo“ zamjenjuju se riječju: „koncesije“.

Točka 6. mijenja se i glasi: „6. udio u zajedničkom porezu“.

U točki 7. riječi: „i dotacija“ brišu se.

Članak 19.

Članak 69. mijenja se i glasi:

„Temeljni financijski akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je proračun.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, kao jedini ovlaštenu predlagatelj, dužan je utvrditi prijedlog proračuna i podnijeti ga predstavničkom tijelu na donošenje u roku utvrđenom posebnim zakonom.

Proračun donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s posebnim zakonom.“.

Članak 20.

Iza članka 69. dodaje se članak 69.a koji glasi:

„Članak 69.a

Ako općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ne predloži proračun predstavničkom tijelu ili povuče prijedlog prije glasovanja o proračunu u cjelini te ne predloži novi prijedlog proračuna u roku koji omogućuje njegovo donošenje, Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske imenovat će povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz nadležnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i raspisati prijevremene izbore za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana sukladno posebnom zakonu.

Novoizabrani općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je predložiti predstavničkom tijelu proračun u roku od 45 dana od dana stupanja na dužnost.

Predstavničko tijelo mora donijeti proračun iz stavka 3. ovog članka u roku od 45 dana od dana kada ga je općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predložio predstavničkom tijelu.

Rješenje Vlade Republike Hrvatske o razrješenju općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana iz stavka 1. ovoga članka stupa na snagu danom objave u Narodnim novinama.

Protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske iz stavka 5. ovoga članka razriješeni općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može podnijeti tužbu Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske u roku od 8 dana od dana objave rješenja.

Postupak rješavanja o tužbi protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske je hitan.

Visoki upravni sud Republike Hrvatske odlučit će o tužbi u roku od 30 dana od dana primitka tužbe te svoju odluku bez odgađanja dostaviti Vladi Republike Hrvatske i razriješenom općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu.

Odluka Visokog upravnog suda Republike Hrvatske objavljuje se u Narodnim novinama.

Ako je tužba odbačena ili odbijena, Vlada Republike Hrvatske će raspisati prijevremene izbore za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana u roku od 90 dana od dana objave odluke Visokog upravnog suda Republike Hrvatske u Narodnim novinama.“.

Članak 21.

Članak 70. mijenja se i glasi:

„Ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, a najduže za prva tri mjeseca proračunske godine, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u skladu s posebnim zakonom.

Odluku o privremenom financiranju iz stavka 1. ovoga članka donosi do 31. prosinca predstavničko tijelo u skladu s posebnim zakonom na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana ili povjerenika Vlade Republike Hrvatske.

U slučaju kada je raspušteno samo predstavničko tijelo, a općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan nije razriješen, do imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, financiranje se obavlja izvršavanjem redovnih i nužnih rashoda i izdataka temeljem odluke o financiranju nužnih rashoda i izdataka koju donosi općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Po imenovanju povjerenika Vlade Republike Hrvatske, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predlaže povjereniku novu odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka u koju su uključeni ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci u vremenu do dolaska povjerenika.

Ako se do 31. ožujka ne donese proračun, povjerenik donosi odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka za razdoblje do donošenja proračuna.

Odluka o financiranju nužnih rashoda i izdataka iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka sadržajno odgovara odluci o privremenom financiranju propisanoj posebnim zakonom, ali razmjerno razdoblju za koje se donosi.“.

Članak 22.

U članku 73. stavku 4. riječ: „danom“ zamjenjuje se riječima: „prvog dana od dana“.

Članak 23.

U članku 74. riječi: „obavlja nadzor nad zakonitošću“ zamjenjuju se riječima: „nadziru zakonitost“.

Članak 24.

U članku 75. stavku 1. riječi: „i nadziru“ brišu se.

Stavak 2. briše se.

Članak 25.

U članku 84. točki 6. iza brojke: „40.b“ dodaju se riječi: „stavka 3.“, a točka na kraju rečenice zamjenjuje se zarezom.

Iza točke 6. dodaje se točka 7. koja glasi:

„7. ako u tekućoj godini ne donese proračun za sljedeću godinu niti odluku o privremenom financiranju te ukoliko ne donese proračun do proteka roka privremenog financiranja, osim u slučaju iz članka 69.a stavka 1. ovog Zakona.“.

Članak 26.

Članak 85.a mijenja se i glasi:

„Na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Vlada Republike Hrvatske istovremeno će raspustiti predstavničko tijelo i razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihove zamjenike koji su izabrani zajedno s njima:

- ako nakon raspuštanja predstavničkog tijela iz razloga navedenih u članku 84. stavku 1. točki 7. ovoga Zakona, novoizabrano predstavničko tijelo ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja;

- ako predstavničko tijelo ne donese proračun u roku iz članka 69.a stavka 4. ovog Zakona.“.

Članak 27.

U članku 86. stavku 1. točki 4. iza broja: „6“ dodaju se riječi: „te članka 69.a“.

Članak 28.

Iza članka 86. dodaje se članak 86.a koji glasi:

„Članak 86.a

Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu predložit će Vladi Republike Hrvatske imenovanje, odnosno razrješenje povjerenika Vlade kada se za to ispune uvjeti propisani ovim Zakonom.

Za povjerenika Vlade u pravilu može biti imenovan rukovodeći službenik jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ili ureda državne uprave u županiji koji ispunjava sljedeće uvjete:

- ima završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij
- protiv kojeg se ne vodi kazneni postupak niti je osuđivan za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti.

Vlada Republike Hrvatske razriješit će dužnosti povjerenika prije isteka vremena na koje je imenovan:

- ako to sam zatraži,
- ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor iz stavka 2. podstavka 2. ovoga članka,
- ako ne obavlja dužnost sukladno ovom Zakonu.

Povjerenik je u svom radu samostalan i odgovoran Vladi Republike Hrvatske.“.

Članak 29.

Članak 88. mijenja se i glasi:

„Povjerenik može:

- donositi ili mijenjati opće akte jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, osim proračuna, samo ako je to potrebno radi provedbe zakona ili drugog propisa ili usklađivanja sa zakonom ili drugim propisom,
- raspolagati imovinom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave samo ako je to nužno radi izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova,
- donositi odluke o imenovanjima samo kada je to nužno radi osiguranja nesmetanog rada upravnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba kojih je osnivač ili vlasnik jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, u kojem slučaju je ovlašten imenovati vršitelje dužnosti,
- zaključivati ugovore značajnije vrijednosti samo ako bi nezaključivanje ugovora prouzročilo znatnu materijalnu štetu, odnosno ako je zaključivanje ugovora nužno radi provedbe zakona ili izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova.

Povjerenik je u svojem postupanju dužan procijeniti nužnost i opravdanost poduzimanja određenih radnji te njihov značaj i utjecaj na jedinicu lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

U slučaju iz članka 69.a ovoga Zakona, povjerenik može predstavničkom tijelu predložiti donošenje odluke o privremenom financiranju ako ju predstavničko tijelo nije donijelo.“.

Članak 30.

U članku 90. iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„Osobe koje dužnost obavljaju volonterski ne mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u godini održavanja redovnih lokalnih izbora.“.

Članak 31.

U članku 91. stavku 1. podstavak 4. mijenja se i glasi:

„- danom stupanja na snagu odluke o raspuštanju predstavničkog tijela, odnosno odluke o raspisivanju redovnih izbora.“.

Članak 32.

Članak 92. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Općinskom načelniku, gradonačelniku, županu i njihovim zamjenicima prava na temelju obavljanja dužnosti prestaju danom stupanja na dužnost novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovog zamjenika, odnosno danom stupanja na snagu rješenja o imenovanju povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz nadležnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.“.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA**Članak 33.**

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su uskladiti svoje statute i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 34.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj uređen je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst i 137/15 - ispravak). Tim se Zakonom uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

U posljednje četiri godine uočen je problem nesuradnje predstavničkog i izvršnog tijela koji kulminira u postupku donošenja proračuna jedinice. Naime, u razdoblju od 2013. do danas došlo je do istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika u 52 slučaja, odnosno u 50 jedinica lokalne samouprave (u dvije jedinice čak dva puta u istome mandatu). To je u odnosu na ukupan broj jedinica možda statistički vrlo mali postotak. Međutim, promatraju li se pojedinačni slučajevi u kojima je došlo do nedonošenja proračuna, i to isključivo i jedino zbog otežane suradnje predstavničkog i izvršnog tijela, nedvojbeno je da problem nedonošenja proračuna predstavlja blokadu za jedinicu. Jedinica se nalazi u posebnoj situaciji zbog nepostojanja temeljnog financijskog akta te nepostojanja izabranog predstavničkog i izvršnog tijela čime je otežano njezino uredno i normalno funkcioniranje. Pored toga, podatak da je u nekim jedinicama taj institut primijenjen tijekom mandata i po dva puta, znači, da u istoj jedinici u četiri godine proračun nije donesen dva puta, pokazuje određene sustavne manjkavosti, te neophodnu potrebu za revidiranjem odnosa predstavničkog i izvršnog tijela u postupku donošenja proračuna.

Slijedom toga pristupilo se izradi izmjena i dopuna Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi prvenstvo s ciljem jačanja odgovornosti predstavničkog i izvršnog tijela, te stvaranja novog mehanizma ravnoteže između ta dva tijela, a sve radi stvaranja uvjeta za političku stabilnost na lokalnoj razini te osiguravanje kontinuiteta u radu izabраниh tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ujedno, ocijenjeno je da je postojeći zakonski tekst potrebno u pojedinim dijelovima doraditi i poboljšati tako da Prijedlog zakona sadrži odredbe koje predstavljaju unaprjeđenje, pojašnjenje i razradu važećih odredbi, a slijedom prethodno rečenog, Prijedlog zakona sadrži i nova zakonska rješenja koja su nužna radi rješavanja problema koji su se pojavili u praksi, i to

II. PITANJA KOJA SE RJEŠAVAJU ZAKONOM

Postojeća zakonska rješenja na određeni način su se pokazala kao zapreka za bolje i učinkovitije funkcioniranje tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i boljeg obavljanja usluga prema građanima Republike Hrvatske.

Vezano uz promjenu područja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, važećim je Zakonom propisano da će se pri svakoj promjeni područja prethodno tražiti mišljenje stanovnika te jedinice. No, sukladno stavovima Ustavnog suda Republike Hrvatske izražene u odlukama broj: U-I-103/1997 (Narodne novine, broj 50/98), broj: U-I-772/1997, U-I-773/1997 (Narodne novine, broj 42/99) i broj: U-I-3226/2006 (Narodne novine, broj

8/08), iako je neophodno pribaviti mišljenje stanovnika, to mišljenje ne obvezuje niti predlagača niti zakonodavca. Stoga se ovim Zakonom utvrđuje neobveznost mišljenja stanovnika dobivenog pri promjeni područja jedinice.

U odnosu na grb jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, važećim je Zakonom propisano da on mora biti heraldički ispravan i opisan po pravilima heraldike, međutim sadržaj grbova i zastava nije propisan te se ovim Zakonom utvrđuje da grb i zastava ne smiju sadržavati simbole protivne Ustavu Republike Hrvatske i drugim propisima.

Pri raspisivanju lokalnog referenduma, važećim je Zakonom propisano da će u slučaju ako je raspisivanje referenduma predložilo 20% od ukupnog broja birača u jedinici, predstavničko tijelo dostaviti zaprimljeni prijedlog središnjem tijelu državne uprave nadležnom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u roku od 8 dana od zaprimanja prijedloga. Kako bi se olakšalo postupanje u navedenoj situaciji, ovim se Zakonom propisuje da navedeni prijedlog birača središnjem tijelu dostavi predsjednik predstavničkog tijela, i to u roku od 30 dana od zaprimanja istoga.

U odnosu na trajanje mandata članova predstavničkih tijela važećim je Zakonom propisano da mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na redovnim izborima traje četiri godine. Istodobno, Zakonom o lokalnim izborima (Narodne novine, br. 144/12 i 121/16) propisano je da se redovni izbori za članove predstavničkih tijela jedinica te izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihove zamjenike održavaju istodobno, treće nedjelje u svibnju svake četvrte godine. Ovim se Zakonom usklađuje duljina trajanja mandata članova predstavničkih tijela s odredbama Zakona o lokalnim izborima, kako onih izabranih na redovnim, tako i onih izabranih na prijevremenim izborima.

Što se tiče prava članova predstavničkog tijela, ovim će se Zakonom riješiti vrlo važno pitanje prava članova predstavničkih tijela na izostanak s posla radi sudjelovanja u radu predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela.

Naime, pitanje izostanka s radnog mjesta, odnosno obavljanja dužnosti člana predstavničkog tijela u vrijeme u koje bi trebao obavljati poslove radnog mjesta na kojem je zaposlen, zakonom nije regulirano te su evidentni problemi koje članovi predstavničkih tijela imaju sa svojim poslodavcima.

Predstavničko je tijelo kolegijalno tijelo koje radi na sjednicama te je pravo i obveza njegovih članova sudjelovati u radu toga tijela, kao i njegovih radnih tijela. Stoga se ovo pitanje jednoznačno uređuje ovim Zakonom kako bi se svim osobama izabranim na dužnost članova predstavničkih tijela osiguralo nesmetano obnašanje njihove dužnosti, pod jednakim uvjetima.

Vežano uz referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima, važećim je Zakonom propisano da raspisivanje referenduma za opoziv može predložiti 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima te je u tom slučaju predstavničko tijelo dužno raspisati taj referendum, pod prijetnjom raspuštanja.

Ovim se Zakonom propisuje i ovlast članova predstavničkog tijela za predlaganje raspisivanja referenduma za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima i to tako da prijedlog može podnijeti 2/3 članova predstavničkog tijela, a predstavničko tijelo može donijeti odluku o raspisivanju referenduma za opoziv dvotrećinskom većinom glasova svih svojih članova.

Ujedno, važećim je Zakonom propisano da se taj referendum ne smije raspisati prije proteka roka od 12 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv. Ovim se Zakonom taj rok skraćuje na 6 mjeseci te se propisuje da se referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika ne smije raspisati prije proteka roka od 6 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv.

Što se tiče ovlasti općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za odlučivanje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom, ovim se Zakonom pojašnjava sam izričaj te se umjesto termina „raspolaganje ostalom imovinom“ utvrđuje termin „ostalo raspolaganje imovinom“, a što obuhvaća sve vrste raspolaganja kao npr. opterećivanje nekretnine pravom zaloga, pravom služnosti, zasnivanjem prava građenja, odlučivanje o sklapanju nagodbe u sudskom postupku i slično. Ujedno, ukida se obveza općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za dostavu predstavničkom tijelu odluke o imenovanju i razrješenju predstavnika jedinice u tijelima pravnih osoba kao nepotrebno, s obzirom da se odluka svakako objavljuje u službenom glasilu jedinice. Istodobno se utvrđuje obveza općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za objavu navedene odluke u prvom broju službenog glasila koji slijedi nakon donošenja te odluke.

Vezano uz upravna tijela jedinica važećim je Zakonom propisana obvezatnost ustrojavanja jedinstvenog upravnog odjela za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga u općinama i gradovima do 3.000 stanovnika, što znači nemogućnost ustrojavanja više upravnih tijela, ovisno o potrebama pojedine jedinice. Ovim se Zakonom ta obvezatnost ukida te se općinama i gradovima, neovisno o broju stanovnika, prepušta na volju ustrojavanje jedinstvenog upravnog odjela ili većeg broja upravnih tijela.

Razlozi za razrješenje pročelnika ovim se Zakonom usklađuju sa službeničkim sustavom.

U odnosu na organiziranje zajedničkog obavljanja poslova dviju ili više jedinica lokalne samouprave ovim se Zakonom omogućava takvo organiziranje neovisno o prostornoj povezanosti jedinica.

Što se tiče ovlaštenih inicijatora i predlagatelja za osnivanje mjesnog odbora ovim se Zakonom briše izričaj „njihove organizacije i udruženja“ koji nije sukladan važećem sustavu udruživanja građana te se kao ovlašteni inicijatori i predlagatelji utvrđuju i članovi predstavničkog tijela.

U odnosu na dosadašnju ovlast općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za raspuštanje vijeća mjesnog odbora, ovim se Zakonom ta ovlast dodjeljuje predstavničkom tijelu koje je ovlašteno i za raspisivanje izbora za članove vijeća mjesnog odbora.

Vezano uz financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ovim se Zakonom utvrđuje obveza općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana za predlaganje donošenja proračuna, što važećim Zakonom nije propisano. Propisuje se i

posljedica u slučaju nepredlaganja proračuna od strane općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, i to u vidu njihovog razrješenja, isto kao i za slučaj da podneseni prijedlog proračuna povuče prije usvajanja istoga, a ne predloži predstavničkom tijelu novi prijedlog proračuna u roku koji omogućava njegovo donošenje.

Ujedno se utvrđuje i obveza novoizabranog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana da predložiti predstavničkom tijelu proračun i to u roku od 45 dana od dana stupanja na dužnost.

Također, predviđeno je da predstavničko tijelo mora donijeti taj proračun i to također, u roku od narednih 45 dana od dana kada ga je novoizabrani općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predložio predstavničkom tijelu.

Nadalje, detaljnije se razrađuje sam način financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, naročito u situaciji kada ne bude donesen proračun.

U dijelu koji se odnosi na raspuštanje predstavničkog tijela, ovim se Zakonom utvrđuje novi razlog za raspuštanje, i to ako predstavničko tijelo u tekućoj godini ne donese proračun za sljedeću godinu niti odluku o privremenom financiranju, te ukoliko ne donese proračun do proteka roka privremenog financiranja.

U važećem Zakonu nedonošenje proračuna i odluke o privremenom financiranju razlog je za primjenu instituta istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika koji su izabrani zajedno s njima.

Ovim se Zakonom redefinira i taj institut te se, nastavno na prethodno navedeni razlog za raspuštanje predstavničkog tijela, odnos između predstavničkog i izvršnog tijela u slučaju kada se ne donese proračun niti odluka o privremenom financiranju razdvaja u dva koraka.

Prvi je korak raspuštanje predstavničkog tijela iz prethodno navedenog razloga, a drugi istovremeno raspuštanje predstavničkog i razrješenje općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika u slučaju ako nakon raspuštanja i provođenja prijevremenih izbora, novoizabrano predstavničko tijelo (opet) ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja.

Pored toga, istovremeno raspuštanje i razrješenje predviđeno je u još jednoj situaciji. Naime, u slučaju kada su bili provedeni prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana koji je bio razriješen jer nije predložio proračun, pa je novoizabrani općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan bio dužan predložiti proračun u roku od 45 dana od stupanja na dužnost, a predstavničko tijelo u roku od narednih 45 dana ga donijeti, pa proračun na kraju nije donijet, doći će također, do istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika.

Ovakvim uređenjem pitanja vezanih uz donošenje proračuna osigurat će se jača stabilnost u odnosima između predstavničkog i izvršnog tijela.

Što se tiče povjerenika Vlade Republike Hrvatske, važećim Zakonom nisu propisani nikakvi uvjeti za njegovo imenovanje i razrješenje, a same ovlasti utvrđene su u vrlo suženom obliku. Ovim se Zakonom propisuju uvjeti za imenovanje i razrješenje povjerenika Vlade te se detaljnije uređuju njegove ovlasti. Također, utvrđuje se ovlaštenu predlagatelj za imenovanje i razrješenje povjerenika – to je središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Vezano uz prava osoba u odnosu na način obavljanja dužnosti, slijedom odredaba važećeg Zakona, općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u bilo kojem trenutku u tijeku mandata, pa i pred sam istek mandata. Ovim se Zakonom propisuje da osobe koje dužnost obavljaju volonterski ne mogu promijeniti način obavljanja dužnosti (u profesionalno) u godini održavanja redovnih lokalnih izbora.

U preostalom dijelu ovim se Zakonom poboljšava tekst osnovnog Zakona.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim se člankom uređuje pitanje rodne jednakosti izraza u Zakonu.

Uz članak 2.

Ovim se člankom nomotehnički uređuje članak 2. važećeg Zakona tako da se uz pozivanje na stavak 1. dodaje „ovoga članka“.

Uz članak 3.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 7. važećeg Zakona kojom je propisano da će se pri svakoj promjeni područja prethodno tražiti mišljenje stanovnika te jedinice te se propisuje da to mišljenje nije obvezujuće.

Naime, sukladno stavovima Ustavnog suda Republike Hrvatske izraženim u odlukama broj: U-I-103/1997 (Narodne novine, broj 50/98), U-I-772/1997, U-I-773/1997 (Narodne novine, broj 42/99) i broj: U-I-3226/2006 (Narodne novine, broj 8/08), iako je neophodno pribaviti mišljenje stanovnika, to mišljenje ne obvezuje niti predlagača niti zakonodavca. Stoga se ovim Zakonom utvrđuje neobveznost mišljenja stanovnika dobivenog pri promjeni područja jedinice.

U članku 24.a važećeg Zakona također je utvrđena neobvezatnost mišljenja (mjesnih zborova građana).

Uz članak 4.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 10. važećeg Zakona kojom su uređena pitanja vezana uz grb i zastavu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te se propisuje da grb i zastava ne smije sadržavati simbole protivne Ustavu Republike Hrvatske i drugim propisima.

U odnosu na grb jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, važećim je Zakonom propisano da on mora biti heraldički ispravan i opisan po pravilima heraldike, međutim sam sadržaj grbova nije propisan, kao ni ograničenja u odnosu na određivanje njihovog sadržaja.

Uz članak 5.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 24. važećeg Zakona kojom su uređena pitanja neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju putem lokalnog referenduma.

Pri raspisivanju lokalnog referenduma, važećim je Zakonom propisano da će u slučaju ako je raspisivanje referenduma predložilo 20% od ukupnog broja birača u jedinici, predstavničko tijelo dostaviti zaprimljeni prijedlog središnjem tijelu državne uprave nadležnom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u roku od 8 dana od zaprimanja prijedloga. Takvo rješenje izazivalo je dvojbe u praksi te nametnulo pitanje je li u tom slučaju potrebno sazvati sjednicu predstavničkog tijela.

Kako bi se olakšalo postupanje u navedenoj situaciji, ovim se Zakonom propisuje da će navedeni prijedlog birača središnjem tijelu dostaviti predsjednik predstavničkog tijela i to u roku od 30 dana od zaprimanja istoga.

Uz članak 6.

Ovim se člankom mijenjaju i dopunjavaju odredbe članka 29. važećeg Zakona kojima se uređuje pitanje mandata člana predstavničkog tijela.

Naime, važećim je Zakonom propisano da mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na redovnim izborima traje četiri godine. Istodobno, Zakonom o lokalnim izborima (Narodne novine, br. 144/12 i 121/16) propisano je da se redovni izbori za članove predstavničkih tijela jedinica te izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana i njihove zamjenike održavaju istodobno, treće nedjelje u svibnju svake četvrte godine. Tim je Zakonom nadalje propisano da mandat članova predstavničkih tijela jedinica izabranih na redovnim izborima počinje danom konstituiranja predstavničkog tijela i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspisivanju izbora, odnosno do stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o raspuštanju predstavničkih tijela, sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava.

Propisano je i da mandat članova predstavničkih tijela jedinica izabranih na prijevremenim izborima počinje danom konstituiranja predstavničkog tijela i traje do isteka tekućeg mandata predstavničkih tijela izabranih na redovnim izborima.

Iz svega navedenog proizlazi da mandat članova predstavničkog tijela ne traje četiri godine, s obzirom da prestaje danom stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, odnosno odluke o raspuštanju predstavničkog tijela.

Stoga se ovim Zakonom usklađuje duljina trajanja mandata članova predstavničkih tijela s odredbama Zakona o lokalnim izborima, kako onih izabranih na redovnim tako i onih izabranih na prijevremenim izborima.

Uz članak 7.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 31. važećeg Zakona kojom su propisana prava članova predstavničkih tijela te se uređuje pravo vijećnika na opravdani neplaćeni izostanak s posla radi sudjelovanja u radu predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela. Ovo pitanje do sada uopće nije bilo regulirano te je taj nedostatak izazivao probleme kako samim vijećnicima, tako i njihovim poslodavcima. Naime, pitanje izostanka s radnog mjesta, odnosno obavljanja dužnosti člana predstavničkog tijela u vrijeme u koje bi trebao obavljati

poslove radnog mjesta na kojem je zaposlen, zakonom nije regulirano te su evidentni problemi koje članovi predstavničkih tijela imaju sa svojim poslodavcima.

Predstavničko je tijelo kolegijalno tijelo koje radi na sjednicama te je pravo i obveza njegovih članova sudjelovati u radu toga tijela, kao i njegovih radnih tijela. Stoga se ovo pitanje jednoznačno uređuje ovim Zakonom kako bi se svim osobama izabranim na dužnost članova predstavničkih tijela osiguralo nesmetano obnašanje njihove dužnosti, pod jednakim uvjetima.

Uz članak 8.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 36. važećeg Zakona te se izričaj usklađuje s izričajem iz važećih propisa na način da se izraz „godišnji obračun“ zamjenjuje izrazom „izvještaj o izvršenju proračuna“.

Uz članak 9.

Ovim se člankom dopunjuje odredba članka 37. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje održavanja sjednice predstavničkog tijela, u dijelu kojim je propisano da sjednici prisustvuje općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan te se propisuje da sjednicama prisustvuje i njihov zamjenik.

Uz članak 10.

Ovim se člankom mijenja dio odredbe članka 40.b kojim se uređuje pitanje referenduma za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika.

Naime, važećim je Zakonom propisano da raspisivanje referenduma za opoziv može predložiti 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima te je u tom slučaju predstavničko tijelo dužno raspisati taj referendum, pod prijetnjom raspuštanja.

Ovim se Zakonom propisuje i ovlast članova predstavničkog tijela za predlaganje raspisivanja referenduma za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima i to tako da prijedlog može podnijeti 2/3 članova predstavničkog tijela, a predstavničko tijelo može donijeti odluku o raspisivanju referenduma za opoziv dvotrećinskom većinom glasova svih svojih članova.

Ujedno, važećim je Zakonom propisano da se taj referendum ne smije raspisati prije proteka roka od 12 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv. Ovim se Zakonom taj rok skraćuje na 6 mjeseci te se propisuje da se referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika ne smije raspisati prije proteka roka od 6 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv.

Uz članak 11.

Ovim se člankom mijenja dio odredbe članka 48. važećeg Zakona kojim su uređene ovlasti općinskog načelnika, gradonačelnika i župana tako da se vezano uz ovlast za odlučivanje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom, ovim Zakonom poboljšava sam izričaj te se umjesto termina „raspolaganje ostalom imovinom“ utvrđuje termin „ostalo raspolaganje imovinom“, a što obuhvaća sve vrste raspolaganja kao npr. opterećivanje nekretnine pravom zaloga, pravom služnosti, zasnivanjem prava građenja, odlučivanje o sklapanju nagodbe u sudskom postupku i slično.

Ujedno, ovim se člankom ukida obveza općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za dostavu predstavničkom tijelu odluke o imenovanju i razrješenju predstavnika jedinice u tijelima pravnih osoba kao nepotrebno, s obzirom da se odluka svakako objavljuje u službenom glasilu jedinice. Istodobno je utvrđena obveza općinskog načelnika,

gradonačelnika i župana za objavu te odluke u prvom broju službenog glasila jedinice koji slijedi nakon donošenja predmetne odluke.

Uz članak 12.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 53. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje ustrojavanja upravnih tijela te je propisana obvezatnost ustrojavanja jedinstvenog upravnog odjela za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga u općinama i gradovima do 3.000 stanovnika, što znači nemogućnost ustrojavanja više upravnih tijela, ovisno o potrebama pojedine jedinice.

Ovim se člankom ta obvezatnost ukida te se općinama i gradovima, neovisno o broju stanovnika, prepušta na volju ili ustrojavanje jedinstvenog upravnog odjela ili većeg broja upravnih tijela.

Uz članak 13.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 53.a važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje pročelnika upravnih tijela te se razlozi za razrješenje pročelnika usklađuju sa službeničkim sustavom.

Uz članak 14.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 54. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje zajedničkog obavljanja poslova dviju ili više jedinica lokalne samouprave te se sada omogućava organiziranje zajedničkog obavljanja poslova neovisno o prostornoj povezanosti jedinica.

Uz članak 15.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 58. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje ovlaštenih inicijatora i predlagatelja za osnivanje mjesnog odbora te se napušta izričaj „njihove organizacije i udruženja“ koji nije sukladan važećem sustavu udruživanja građana, a ujedno se kao ovlašteni inicijatori i predlagatelji utvrđuju i članovi predstavničkog tijela.

Uz članak 16.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 64. važećeg Zakona kojom se uređuje pitanje nadzora nad radom tijela mjesnog odbora te se u odnosu na dosadašnju ovlast općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za raspuštanje vijeća mjesnog odbora, ovim Zakonom ta ovlast dodjeljuje predstavničkom tijelu koje je ovlašteno i za raspisivanje izbora za članove vijeća mjesnog odbora.

Uz članak 17.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 67. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje imovine jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se umjesto izraza „pažnjom dobrog domaćina“ uvodi izraz „pažnjom dobrog gospodara“, sukladan posebnim propisima.

Uz članak 18.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 68. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se u dijelu koji se odnosi na prihod od naknada za koncesije briše izraz „koje daje njezino predstavničko tijelo“, jer jedinice imaju i prihode od koncesija koje ne daje njihovo predstavničko tijelo, sukladno posebnim propisima. Ujedno, odredba se usklađuje s odredbama propisa kojima se uređuje

financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunsko računovodstvo.

Uz članke 19. i 20.

Člankom 19. mijenjaju se odredbe članka 69. važećeg Zakona kojim se uređuju pitanja vezana uz proračun te se ovim Zakonom utvrđuje obveza općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana za utvrđivanje prijedloga i podnošenje istoga predstavničkom tijelu na donošenje, što važećim Zakonom nije propisano.

Naime, u vrijeme kad je zbog nedonošenja proračuna slijedilo raspuštanje (samo) predstavničkog tijela (do posljednjih izmjena Zakona iz 2012.), u praksi su uočene situacije u kojima je izvršno tijelo smatralo da ni ne mora predložiti predstavničkom tijelu donošenje proračuna, što je protivno duhu i smislu važećih propisa, kako sustavnog Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, tako i Zakona o proračunu, Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te Zakona o fiskalnoj odgovornosti. Stoga je potrebno utvrditi obvezu općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za podnošenje prijedloga proračuna predstavničkom tijelu.

Istodobno, člankom 20. dodaje se novi članak 69.a kojim se propisuje da će Vlada Republike Hrvatske razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihove zamjenike ako općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ne predloži predstavničkom tijelu donošenje proračuna i to u roku koji omogućuje donošenje proračuna u skladu sa zakonom, kao i ako povuče prijedlog prije glasovanja o proračunu u cjelini te ne predloži novi prijedlog proračuna u roku koji omogućuje njegovo donošenje. Naime, Zakonom o proračunu propisani su rokovi i potrebne predradnje koje se moraju provesti prije donošenja proračuna, dok iz duha i smisla odredaba ovoga Zakona proizlazi da je proračun (za narednu godinu) potrebno donijeti do konca tekuće godine. Stoga je općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan predstavničkom tijelu predložiti donošenje proračuna u roku koji će omogućiti da proračun bude i donesen zaključno do konca tekuće godine.

Nadalje je propisano imenovanje povjerenika u situaciji kada općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan i njihovi zamjenici budu razriješeni, postupak rješavanja o predmetnom pitanju i pravna zaštita u konkretnom slučaju te raspisivanje prijevremenih izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana sukladno posebnom zakonu.

Ujedno je propisana obveza novoizabranog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana da predloži proračun predstavničkom tijelu i to u roku od 45 dana od dana stupanja na dužnost te također, obveza predstavničkoga tijela da donese taj proračun u roku od narednih 45 dana od dana kada ga je općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predložio.

Uz članak 21.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 70. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje privremenog financiranja jedinice te se detaljno razrađuje način financiranja u situaciji kada nije donesen proračun te se propisuje da ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, a najduže za prva tri mjeseca proračunske godine, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u skladu s posebnim zakonom.

Odluku o privremenom financiranju donosi do 31. prosinca predstavničko tijelo u skladu s posebnim zakonom na prijedlog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana ili povjerenika Vlade Republike Hrvatske.

U slučaju kada je raspušteno samo predstavničko tijelo, a općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan nije razriješen, do imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, financiranje se obavlja izvršavanjem redovnih i nužnih rashoda i izdataka temeljem odluke o financiranju nužnih rashoda i izdataka koju donosi općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Po imenovanju povjerenika Vlade Republike Hrvatske, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predlaže povjereniku novu odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka u koju su uključeni ostvareni prihodi i primici te izvršeni rashodi i izdaci u vremenu do dolaska povjerenika.

Ako se do 31. ožujka tekuće godine ne donese proračun, povjerenik donosi odluku o financiranju nužnih rashoda i izdataka za razdoblje do donošenja proračuna.

Odluka o financiranju nužnih rashoda i izdataka iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka sadržajno odgovara odluci o privremenom financiranju propisanoj posebnim zakonom, ali razmjerno razdoblju za koje se donosi.

Uz članak 22.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 73. važećeg Zakona u dijelu kojim se uređuje pitanje stupanja na snagu općih akata te se usklađuje odredba o stupanju na snagu općih akata (prvog dana od objave, umjesto danom objave), sukladno stavu Ustavnog suda Republike Hrvatske iznesenom u Odluci i Rješenju U-I-3845/2006 i U-I-5348/2012 (Narodne novine, broj 12/13), slijedom kojeg je najkraće dopušteno vakacijsko razdoblje jedan dan, tako da propisi mogu u iznimnim situacijama stupiti na snagu najranije tek prvog dana od dana objave.

Uz članak 23.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 74. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje osiguravanja izvršavanja općih akata te se ovim Zakonom poboljšava izričaj važeće odredbe.

Uz članak 24.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 75. važećeg Zakona kojim se uređuje postupanje upravnih tijela u izvršavanju općih akata te se briše dio kojim je utvrđeno da upravna tijela nadziru provođenje općih akata iz razloga što je isto protivno sustavu lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i službeničkim propisima.

Uz članak 25.

Člankom 25. dopunjuje se članak 84. važećeg Zakona kojim je propisano raspuštanje predstavničkog tijela te se ovim Zakonom dopunjuje odredba točke 6. u dijelu koji se odnosi na pozivanje odredbe o raspisivanju referendumu za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovog zamjenika te se precizira da se radi o referendumu iz članka 40.b Zakona, ali onoga čije raspisivanje su predložili birači (iz stavka 3.).

Ujedno se utvrđuje i novi razlog za raspuštanje i to ako predstavničko tijelo u tekućoj godini ne donese proračun za sljedeću godinu niti odluku o privremenom financiranju te ukoliko ne donese proračun do protoka roka privremenog financiranja, osim naravno u slučaju iz članka

69.a ako općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ne predloži donošenje proračuna u kojem slučaju će on biti razriješen, a predstavničko tijelo neće biti raspušteno.

Uz članak 26.

Člankom 26. mijenja se članak 85.a važećeg Zakona kojim je uređen institut istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika koji su izabrani zajedno s njima, a koji se primjenjuje u dvije situacije.

U važećem Zakonu, nedonošenje proračuna i odluke o privremenom financiranju razlogom je za primjenu instituta istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika koji su izabrani zajedno s njima.

Ovim se Zakonom redefinira i taj institut te se, nastavno na prethodno navedeni razlog za raspuštanje predstavničkog tijela, odnos između predstavničkog i izvršnog tijela u slučaju kada se ne donese proračun niti odluka o privremenom financiranju razdvaja u dva koraka.

Prvi je korak raspuštanje predstavničkog tijela iz prethodno navedenog razloga, a drugi istovremeno raspuštanje predstavničkog i razrješenje razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika u slučaju ako nakon raspuštanja i provođenja prijevremenih izbora, novoizabrano predstavničko tijelo (opet) ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja.

U drugoj situaciji prvi korak je razrješenje općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana zbog nepredlaganja proračuna, a drugi korak istovremeno raspuštanje predstavničkog i razrješenje razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika u slučaju ako nakon razrješenja i provođenja prijevremenih izbora za izvršno tijelo, proračun (opet) ne bude donesem.

Uz članak 27.

Ovim se člankom nomotehnički usklađuje odredba članka 86. važećeg Zakona kojim se uređuje pitanje imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, a slijedom dopunjavanja Zakona odredbom članka 69.a (u kojem slučaju će se također imenovati povjerenik).

Uz članak 28.

Ovim se člankom dodaje novi članak Zakona 86.a, kojim se utvrđuje ovlaštenu predlagatelj za imenovanje i razrješenje povjerenika – to je središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Nadalje, propisuju se i uvjeti za imenovanje i razrješenje povjerenika Vlade Republike Hrvatske. Naime, važećim Zakonom nisu propisani nikakvi uvjeti za imenovanje i razrješenje povjerenika, a što je u praksi uzrokovalo otvaranje određenih pitanja.

Stoga se sada utvrđuje da za povjerenika (u pravilu) može biti imenovan rukovodeći službenik jedinice ili ureda državne uprave u županiji, koji ima visoku stručnu spremu i protiv kojeg se ne vodi kazneni postupak niti je osuđivan za kaznena djela za koja se pokreće postupak po službenoj dužnosti. To znači da će osobe koje budu predložene za povjerenika morati, uz životopis, dostaviti i dokaze o utvrđenim uvjetima.

Uz članak 29.

Ovim se člankom mijenjaju odredbe članka 88. važećeg Zakona kojim su propisane ovlasti povjerenika Vlade te se ovim Zakonom te ovlasti detaljnije uređuju. Važećim Zakonom te ovlasti nisu dovoljno jasno propisane što u praksi izaziva niz pitanja.

Uz članak 30.

Ovim se člankom dopunjuju odredbe članka 90. važećeg Zakona kojim se uređuju prava osoba u odnosu na način obavljanja dužnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, župan i njihovih zamjenika, koji mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u bilo kojem trenutku u tijeku mandata, pa i pred sam istek mandata.

Ovim se Zakonom propisuje da osobe koje dužnost obavljaju volonterski ne mogu promijeniti način obavljanja dužnosti (u profesionalno) u godini održavanja redovnih lokalnih izbora.

Uz članak 31.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 91. važećeg Zakona kojim se uređuju pitanja prestanka prava na temelju obavljanja dužnosti predsjednika, odnosno izabranih članova predstavničkog tijela te se ovim Zakonom odredba stavka 1. podstavka 4. usklađuje s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 32.

Ovim se člankom mijenja odredba članka 92. važećeg Zakona kojim se uređuju pitanja prestanka prava na temelju obavljanja dužnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te se ovim Zakonom odredba stavka 1. usklađuje s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 33.

Ovim člankom utvrđuje se obveza jedinica za usklađivanje s izmijenjenim zakonom, u roku od 60 dana od dana stupanja ovoga Zakona na snagu.

Uz članak 34.

Ovim se člankom utvrđuje stupanje na snagu Zakona i to tako da Zakon stupi na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama, kako bi se omogućila primjena Zakona u što kraćem vremenu.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske, kao ni u proračunima općina, gradova i županija.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Predlagatelj je u odnosu na prvo čitanje izvršio određene izmjene u tekstu izmjena i dopuna zakona te su razlike između rješenja sadržanih u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi koji je raspravljen u Hrvatskom saboru u prvom čitanju dana 15. studenoga 2017. godine i rješenja sadržanih u

Konačnom prijedlogu zakona u dijelu suštinske prirode, a u dijelu predstavljaju nomotehničko poboljšanje i doradu zakonskog teksta.

Ističe se da je brisanjem odredbe članka 11. Prijedloga zakona u Konačnom prijedlogu zakona za drugo čitanje došlo do promjene u numeraciji odredbi tako što su članci 12. – 35. iz Prijedloga zakona sada članci 11. – 34.

Naime, sukladno usvojenim primjedbama iz Konačnog prijedloga zakona brisana je odredba Prijedloga zakona (članka 11.) kojom je bilo utvrđeno da se iznimno prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika neće raspisati ako zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana mandat prestane 12 mjeseci prije održavanja redovnih izbora, a da će do provedbe redovnih izbora dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana obnašati povjerenik Vlade Republike Hrvatske.

Stoga će se, sukladno (neizmijenjenom) članku 40.d stavku 5. važećega Zakona u slučaju ako prestane mandat zamjeniku koji obnaša dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, u toj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave raspisati prijevremeni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika. Do provedbe prijevremenih izbora dužnost općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana obnašat će povjerenik Vlade Republike Hrvatske. Ovdje je važno napomenuti da se, slijedom članka 7. stavka 6. Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine, br. 144/12 i 121/16), prijevremeni izbori u navedenom slučaju neće održati ako bi se trebali održati u kalendarskoj godini u kojoj se održavaju redovni izbori, a prije njihovog održavanja.

Vezano uz predloženo rješenje prihvaćene su primjedbe i prijedlozi:

- zastupnika u Hrvatskome saboru: Roberta Podolnjaka.

Ostale razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona odnose se na:

Članak 1. Konačnog prijedloga zakona kojim se dodaje stavak 2. u članak 1. važećeg Zakona - odredba dodanog stavka 2. nomotehnički je usklađena, sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora te je propisano da se izrazi (a ne riječi i pojmovi kako je bilo navedeno u Prijedlogu zakona) u ovom Zakonu koji imaju rodno značenje odnose jednako na muški i ženski rod i ispušten je dodatak: „bez obzira u kojem su rodu navedeni“.

Odredbu članka 7. Konačnog prijedloga zakona kojim se dodaje novi stavak 3. u članak 31. važećega Zakona te se propisuje da član predstavničkog tijela ima pravo na opravdani neplaćeni izostanak s posla radi sudjelovanja u radu predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela istovjetna je odredbi iz Prijedloga zakona.

Iz članka 7. brisan je dio odredbe koji je bio sadržan u Prijedlogu zakona, a odnosio se na način utvrđivanja naknada članovima predstavničkog tijela, slijedom čega odredba članka 31. važećeg Zakona, u dijelu koji se odnosi na naknade ostaje neizmijenjena tako da član predstavničkog tijela i nadalje ima pravo na naknadu u skladu s odlukom predstavničkog tijela.

Vezano uz predloženo rješenje prihvaćene su primjedbe i prijedlozi:

- izneseni na sjednici Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
- zastupnika u Hrvatskome saboru: Furia Radina, Josipa Križanića, Milorada Batinića i Tomislava Žagara.

Članak 10. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenjaju odredbe članka 40.b važećeg Zakona te se propisuje da, osim 20% ukupnog broja birača u jedinici, raspisivanje referenduma za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima može predložiti i 2/3 članova predstavničkog tijela te da odluku o raspisivanju referenduma za opoziv u tom slučaju predstavničko tijelo donosi dvotrećinskom većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Dio odredbe članka 10. kojim je rok ograničenja za raspisivanje referenduma za opoziv smanjen sa 12 na 6 mjeseci od održanih izbora ili ranije održanog referenduma istovjetan je rješenju iz Prijedloga zakona.

Vezano uz predloženo rješenje prihvaćene su primjedbe i prijedlozi:

- izneseni na sjednici Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav
- zastupnika u Hrvatskome saboru: Branka Bačića, Borisa Miloševića, Roberta Podolnjaka, Damira Mateljana, Branke Juričev-Martinčev i Branka Hrga.

Članak 11. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenjaju odredbe članka 48. važećeg Zakona, stavak 4. izmijenjen je tako da je propisano da je odluku o imenovanju i razrješenju iz stavka 1. točke 6. toga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan objaviti u prvom broju službenog glasila jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji slijedi nakon donošenja te odluke (a ne u roku od 8 dana od donošenja odluke kako je bilo navedeno u članku 12. Prijedloga zakona).

Vezano uz predloženo rješenje prihvaćene su primjedbe i prijedlozi:

- izneseni na sjednici Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Hrvatskoga sabora,
- zastupnika u Hrvatskome saboru: Stjepana Kovača.

Članak 13. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenja odredba članka 53.a stavka 2. točke 2. važećeg Zakona tako da se terminologija usklađuje sa službeničkim sustavom, a u stavku 3. se, radi izbjegavanja nejasnoća, precizno navodi u kojim slučajevima će se pročelnik koji bude razriješen rasporediti na drugo slobodno radno mjesto.

Ovo rješenje razlikuje se od navedenog u Prijedlogu zakona (članku 14.) kojim je točka 2. stavka 2. članka 53.a bila izmijenjena u cijelosti, a u smislu potrebe razrješenja pročelnika proizašle iz promjene ustrojstva upravnih tijela odnosno nastajanja razloga koji dovode do prestanka obavljanja poslova radnog mjesta pročelnika. Navedeno rješenje moglo je izazvati niz nejasnoća, slijedom čega je brisano.

Vezano uz predloženo rješenje prihvaćene su primjedbe i prijedlozi:

- izneseni na sjednici Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
- zastupnika u Hrvatskome saboru: Tomislava Žagara.

Članak 20. Konačnog prijedloga zakona kojim se dodaje članak 69.a, u odnosu na članak 21. Prijedloga zakona izmijenjen je na način da su dodani (novi) stavci 3. i 4. kojima se propisuje i situacija vezana uz donošenje proračuna nakon što općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan budu razriješeni zbog nepredlaganja ili povlačenja prijedloga proračuna te budu provedeni prijevremeni izbori za novog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana. Također su propisani i rokovi u kojima je novoizabrani općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan predložiti proračun (45 dana od stupanja na dužnost), a predstavničko tijelo ga dužno donijeti (45 dana od dostave prijedloga).

Ujedno, sukladno prijedlogu Odbora za zakonodavstvo, u stavku 7. izmijenjen je izričaj na način da je propisano da je postupak rješavanja o tužbi protiv rješenja Vlade Republike Hrvatske hitan (a ne hitne naravi kako je bilo navedeno u članku 21. Prijedloga zakona).

Članak 25. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenja dio odredbe članka 84. točke 6. te je, s obzirom na izmjenu odredaba o raspisivanju referenduma za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima, precizirano da će se predstavničko tijelo raspustiti ako ne raspiše referendum iz članka 40.b stavka 3. ovog Zakona (u slučaju ako je raspisivanje referenduma predložilo 20% ukupnog broja birača u jedinici).

Odredba kojom je dodana točka 7. u članak 84. istovjetna je rješenju koje je bilo navedeno u članku 26. Prijedloga zakona.

Članak 26. Konačnog prijedloga zakona kojim se mijenja članak 85.a važećeg Zakona, izmijenjen je u odnosu na članak 27. Prijedloga zakona na način da je kao razlog za istovremeno raspuštanje predstavničkog i razrješenje izvršnog tijela, slijedom promjene u članku 20. Konačnog prijedloga zakona propisano i nedonošenje proračuna iz članka 69.a stavka 4. Zakona.

U članku 31. Konačnog prijedloga zakona, radi izbjegavanja mogućih nejasnoća odustalo se od izmjene članka 91. stavak 1. važećeg Zakona tako da stavak 1. članka 91. važećeg Zakona ostaje neizmijenjen.

Odredba o izmjeni podstavka 4. stavka 1. članka 91. važećeg Zakona istovjetna je rješenju koje je bilo navedeno u članku 32. Prijedloga zakona.

Vezano uz predloženo rješenje prihvaćena je primjedba iznesena na sjednici Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Članak 34. Konačnog prijedloga zakona kojim se utvrđuje stupanje na snagu Zakona, izmijenjen je na način da ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave (a ne osmoga kako je bilo navedeno u članku 35. Prijedlogu zakona), kako bi se omogućila primjena Zakona u što kraćem vremenu.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU BILI DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Nisu prihvaćene sljedeće primjedbe odnosno prijedlozi izneseni na sjednicama radnih tijela te u raspravi na sjednici Hrvatskoga sabora:

a) Vezano uz neobvezatnost mišljenja građana o promjeni područja jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave (članak 3. Konačnog prijedloga zakona)

U pogledu primjedbe zastupnika Furia Radina ispred Kluba zastupnika nacionalnih manjina vezano za propisivanje neobvezatnosti mišljenja građana o promjeni područja jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, ističe se da je, važećim je Zakonom propisano da će se pri svakoj promjeni područja prethodno tražiti mišljenje stanovnika te jedinice. Međutim, stav je Ustavnog suda Republike Hrvatske (iznesen u odlukama broj: U-I-103/1997, broj: U-I-772/1997, U-I-773/1997 i broj: U-I-3226/2006) da iako je neophodno pribaviti mišljenje stanovnika, to mišljenje ne obvezuje niti predlagača niti zakonodavca. Stoga se u skladu s navedenim stavom, ovim Zakonom utvrđuje neobveznost mišljenja stanovnika dobivenog pri promjeni područja jedinice, u svrhu usklađivanja sa stavovima Ustavnog suda.

b) Vezano uz uređenje unutarnjeg ustrojstva, ustrojavanje upravnih odjela i službi (upravnih tijela) i pročelnike (članci 12. i 13. Konačnog prijedloga zakona)

Vezano za dvojbu zastupnik Tomislava Žagara o tome što ukoliko jedinica ne ustroji jedinstveni upravni odjel s obzirom da Zakon ukida obvezu njegova ustrojavanja u jedinicama koje imaju manje od 3.000 stanovnika, ukazuje se da se ovim Zakonom općinama i gradovima koje imaju manje od 3.000 stanovnika ukida obveza osnivanja jedinstvenog upravnog odjela te se i tim jedinicama prepušta na volju ustrojavanje ili jedinstvenog upravnog odjela ili više upravnih tijela. Navedeno je u skladu sa zakonskom odredbom koja ustrojstvo upravnih tijela prepušta jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koje uređuju same jedinice svojim općim aktom. Stoga prema ovom Zakonu više ne postoji razlika između prava jedinica u odnosu na uređenje unutarnjeg ustrojstva te sada sve jedinice same odlučuju o ustrojavanju svojih upravnih tijela, ovisno o njihovim potrebama, poslovima i mogućnostima. U tom smislu, nije razvidna tvrdnja da jedinica ne bi ustrojila jedinstveni upravni odjel. One jedinice koje prema važećem Zakonu su obvezene isti ustrojiti, temeljem ovog Zakona će ukoliko tako odluče, moći umjesto jedinstvenog upravnog odjela ustrojiti više upravnih tijela ili u konačnici, zadržati postojeće ustrojstvo te i dalje imati jedinstveni upravni odjel.

Što se tiče pitanja istog zastupnika koliko pročelnika jedinstvenog upravnog odjela nema visoku stručnu spremu, ukazuje se da je prema Uredbu o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 74/10 i 125/14) radno mjesto pročelnika radno mjesto I. kategorije – glavni rukovoditelj za koje je kao uvjet između ostalog propisan stupanj stručnog znanja: magistar struke ili stručni specijalist. Iznimno, međutim, na radno mjesto pročelnika jedinstvenog upravnog odjela može biti imenovan sveučilišni prvostupnik struke, odnosno stručni prvostupnik struke, no koji mora imati najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima te ispunjava ostale uvjete za imenovanje pri čemu se ta osoba može imenovati na radno mjesto pročelnika ako se na javni natječaj ne javi osoba koja ispunjava propisani uvjet stupnja obrazovanja.

Ne prihvaća se ni prijedlog Kluba zastupnika MOSTA-a da se odustane od ukidanja obveze ustrojavanja jedinstvenog upravnog odjela u jedinicama lokalne samouprave koje imaju manje od 3.000 stanovnika.

Predmetno zakonsko rješenje je upravo u interesu samih jedinica, pogotovo onih koje su neovisno o broju stanovnika, financijski stabilne i jake te im se prepušta na volju da u okviru svojeg samoupravnog djelokruga ustroje umjesto jedinstvenog upravnog odjela, veći broja upravnih tijela sukladno svojim potrebama i mogućnostima. Pri tome se naglašava da ukidanje ove obveze ne znači da će sve male jedinice automatski ustrojiti više upravnih odjela. S tim u vezi se ističe da nije jasan prijedlog Kluba zastupnika MOST-a da administrativne poslove tzv. malih jedinica obavlja uprava središnjeg grada. Što se podrazumijeva pod središnjim gradom? Pri tome također, treba voditi računa o razdvajanju nadležnosti dviju različitih jedinica.

Ujedno se ukazuje na odredbu članka 6. Europske povelje o lokalnoj samoupravi kojom je propisano da ukoliko to nije u suprotnosti s općim odredbama utvrđenim zakonom, lokalne će jedinice same moći određivati svoj unutarnji upravni ustroj, kako bi ga prilagodile svojim osebujnim potrebama i učinile upravljanje što učinkovitijim te na odredbu članka 136. Ustava Republike Hrvatske kojom je propisano da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju pravo u okviru zakona, svojim statutima samostalno urediti unutarnje ustrojstvo i djelokrug svojih tijela te ih prilagoditi lokalnim potrebama i mogućnostima.

Također se ne prihvaća prijedlog zastupnika Arsena Buka da pročelnici u upravnim tijelima jedinice dobiju dužnosnički status. Riječ je o službeničkim radnim mjestima koja moraju biti depolitizirana. Predloženim rješenjem išlo bi se kontra procesima profesionalizacije i depolitizacije i time unijela nestabilnost i diskontinuitet u lokalni administrativni aparat.

c) Vezano uz mjesnu samoupravu (članak 15. Konačnog prijedloga zakona)

Prijedlog zastupnika Furia Radina ispred Kluba zastupnika nacionalnih manjina da se preispita prijedlog da se kod propisanih inicijatora i predlagatelja za osnivanje mjesnog odbora brišu organizacije i udruženja građana ne prihvaća se jer preloženo zakonsko rješenje predstavlja usklađivanje sa s važećim sustavom udruživanja građana, budući da postojeći izričaj „organizacije i udruženja građana“ nije u skladu sa zakonom. Osim toga, udruge građana ne moraju nužno biti vezane isključivo uz područje točno određene jedinice lokalne samouprave te bi davanje legitimiteta udrugama za iniciranje i predlaganje osnivanja mjesnih odbora na području određene općine ili grada bilo upitno.

Ovdje se napominje da je Zakonom sada dana mogućnost i članovima predstavničkog tijela koji su u konačnici predstavnici građana, da predlože osnivanje mjesnog odbora.

d) Vezano uz proračun (članci 19., 20. i 21. Konačnog prijedloga zakona)

Prijedlog zastupnika Stjepana Kovača te zastupnika Tulia Demetlike u ime Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu i zastupnice Branke Juričev Martinčev da bi Zakonom trebalo odrediti u kojem postotku predstavničko tijelo može izmijeniti predloženi proračun, ne prihvaća se budući da navedene nije predmetom ovog Zakona. Postupak planiranja, izrade, donošenja i izvršavanja proračuna uređeno je Zakonom o proračunu te je upravo navedenim Zakonom i regulirano pitanje podnošenja amandmana. Zakonom o proračunu je između ostalog u članku 38. propisano da sve izmjene i dopune koje predstavničko tijelo prihvati putem amandmana na predloženi državni proračun i projekcije ne smiju prijeći utvrđenu svotu dopuštenog manjka proračuna i projekcija. U tijeku rasprave o prijedlogu proračuna i projekcija podneseni se amandmani kojima se predlaže povećanje proračunskih rashoda i izdataka iznad iznosa utvrđenih prijedlogom proračuna i projekcija mogu prihvatiti pod uvjetom da se istodobno predloži smanjenje drugih rashoda i izdataka u posebnom dijelu proračuna. Ti prijedlozi ne smiju biti na teret proračunske zalihe, na teret dodatnog zaduživanja ili već ranije preuzetih obveza.

Prema tome, poseban zakon kojim se uređuje donošenje proračuna predvidio je kako i u kojem smjeru se amandmani mogu podnositi i postavio određena ograničenja.

Također se ne prihvaća prijedlog zastupnika Tomislava Žagara da se propiše da predlagatelj proračuna može biti i predstavničko tijelo. Zakonom o proračunu kao posebnim propisom kojim je uređen postupak izrade, donošenja i izvršavanja proračuna izrijekom je propisano da izvršno tijelo, znači, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan utvrđuje prijedlog proračuna i projekcija te ih podnosi odnosno predstavničkom tijelu. Navedeno je i u skladu sa sustavim propisom tj. Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi prema kojem izvršno tijelo jedinice predlaže opće akte, a predstavničko tijelo ih donosi.

Navedeno obrazloženje jednako vrijedi za primjedbu zastupnika Roberta Podolnjaka da nije logično da jedini predlagatelj proračuna bude općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Što se tiče primjedbi zastupnika Roberta Podolnjaka vezano uz mogućnost općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za povlačenje proračuna i rok u kojemu treba uputiti u proceduru novi proračun nakon povlačenja, ukazuje se prije svega da je takva mogućnost u Zakonu postojala i do sada, a i prije 2012. godine dok povlačenje proračuna nije bilo navedeno u Zakonu, u praksi je postojao niz slučajeva u kojima je do povlačenja proračuna došlo.

U slučaju zloupotrebljavanja ove mogućnosti od strane općinskog načelnika, gradonačelnika i župana te u konačnici onemogućavanje donošenja proračuna, posljedica je njihovo razrješenje.

Vezano uz rokove za donošenje proračuna, slijedom odredaba Zakona o proračunu, proračun donosi predstavničko tijelo za proračunsku godinu koja odgovara kalendarskoj godini, i to prije početka godine na koju se odnosi.

Nadalje, ne prihvaća se primjedba zastupnika Darinka Kosora da nema nikakve odgovornosti za neizvršavanje proračuna od strane općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana. Navedeno pitanje se ne uređuje Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi nego posebnim propisima koji reguliraju donošenje i izvršavanje proračuna te osiguranje fiskalne odgovornosti.

e) Vezano uz institut istovremenog raspuštanja predstavničkog tijela i razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana (članak 26. Konačnog prijedloga zakona)

Prijedlog zastupnika Arsena Bauka da ukoliko se ne donese proračun, jedinica funkcionira temeljem odluke o privremenom financiranju te tek kada se o tome usuglase predstavničko i izvršno tijelo dođe do prijevremenih izbora, ne prihvaća se u prvom redu iz razloga što odluka o privremenom financiranju (a i sam naziv kaže da je riječ o privremenom financiranju – prema Zakonu o proračunu privremeno financiranje se obavlja najduže za prva tri mjeseca proračunske godine) ne omogućava jedinici uredno i normalno funkcioniranje i izvršavanje svih planiranih aktivnosti. Pored toga prepuštanje lokalnih tijelima da sama izravno odluče o održavanju prijevremenih izbora ostavlja prostora za zloupotrebe i manipulacije.

Navedeno obrazloženje vrijedi i za prijedlog zastupnika Željka Lackovića da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan zajedno s većinom članova predstavničkog tijela predloži raspisivanje prijevremenih izbora.

U pogledu konstatacije zastupnika Tomislava Žagara da s obzirom da je od 476 jedinica lokalne samouprave u prosjeku godišnje u 9 jedinica došlo do istovremenog raspuštanja i razrješenja, nije jasan motiv ovog Zakona, ističe se da nije sporno da postotak jedinica u kojima je došlo do istovremenog raspuštanja i razrješenja nije velik – ovaj institut je primijenjen u 52 slučaja i to u 50 jedinica – u dvije jedinice lokalne samouprave do istovremenog raspuštanja i razrješenja došlo je dvaput. Znači, uzimajući u obzir sveukupan broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – 576 jedinica, to iznosi otprilike 9% jedinica, odnosno 11 istovremenih raspuštanja i razrješenja u jednoj godini, odnosno na razini jednog mandatnog razdoblja. Međutim, promatraju li se pojedinačni slučajevi svake

jedinice u kojoj je zbog nedonošenja proračuna došlo do istovremenog raspuštanja i razrješenja, a potom i prijevremenih izbora, neupitno je da to predstavlja blokadu za jedinicu budući da se jedinica nalazi u posebnoj situaciji, prije svega zbog nepostojanja temeljnog financijskog akta, kao i zbog nepostojanja izabranog predstavničkog i izvršnog tijela, čime je u velikoj mjeri otežano uredno i normalno funkcioniranje jedinice. Pored toga, i činjenica da je u nekim jedinicama taj institut primijenjen tijekom mandata po dva puta, znači, da u istoj jedinici u četiri godine proračun nije donesen dva puta, ukazuje na neophodnu potrebu za revidiranjem odnosa predstavničkog i izvršnog tijela u postupku donošenja proračuna, a što je ovim Zakonom i učinjeno.

Nadalje, ne prihvaća se prijedlog zastupnika Arsena Bauka da se propiše da ukoliko gradonačelnik povuče prijedlog proračuna na izbore idu i izvršno i predstavničko tijelo. Naime, smisao predloženog rješenja po kojem će gradonačelnik koji povuče proračun i isti ne predloži u roku koji omogućuje njegovo donošenje, biti razriješen je upravo u tome da u takvoj situaciji u kojoj je nedonošenje proračuna svojim postupkom prouzročio sam gradonačelnik, gradonačelnik za to i odgovarati, odnosno biti razriješen. S druge strane, ako predstavničko tijelo ne donese proračun iako je isti bio predložen, onda će predstavničko tijelo biti ono koje će odgovarati za nedonošenje proračuna jer isti nije donesen isključivo zbog postupka predstavničkog tijela. Upravo se ovakvim zakonskim rješenjem stvara novi mehanizam ravnoteže između ta dva tijela – ono tijelo koje je svojim postupanjem, odnosno nepostupanjem dovelo do činjenice nedonošenja proračuna, snosit će odgovornost. Tek ukoliko novoizabrano predstavničko tijelo ne donese proračun u roku od 90 dana od konstituiranja, doći će do istovremenog raspuštanja i razrješenja. Nastavno, i u slučaju ako novoizabrani općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan predloži donošenje proračuna u roku od 45 dana od dana stupanja na dužnost (kad je došlo do razrješenja zbog nepredlaganja proračuna), a predstavničko tijelo ne donese proračun u nastavnom roku od 45 dana, također će doći do primjene ovoga instituta.

S tim u vezi se također, ne prihvaća prijedlog zastupnika Arsena Bauka da u slučaju ako je ista većina u predstavničkom tijelu potvrđena na prijevremenim izborima, a proračun ne bude ponovno donesen, na nove izbore ide samo gradonačelnik, a ne oba tijela. Upravo sukladno prethodno rečenom, smisao predloženog zakonskog rješenja je da svako tijelo snosi svoju odgovornost te ukoliko proračun ni po drugi put nije donesen, za to odgovaraju oba tijela zajedno.

f) Vezano uz povjerenika Vlade Republike Hrvatske (članak 28. Konačnog prijedloga zakona)

Prijedlog zastupnika Mladena Mađera da se odustane od rješenja prema kojem za povjerenika Vlade Republike Hrvatske može biti imenovan rukovodeći službenik jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, ne prihvaća se. Smisao predloženog zakonskog rješenja je upravo u tome da se za povjerenika imenuje osoba koja je upoznata s aktivnostima i projektima jedinice te kako bi se u tom smislu, osigurao kontinuitet njezina funkcioniranja.

Također se ne prihvaća prijedlog Kluba zastupnika MOST-a da se općenito odustane od instituta povjerenika Vlade Republike Hrvatske. Smisao i suština ovog instituta je da u situaciji kada nema izabranog lokalnog i/ili predstavničkog tijela osigura ostvarivanja prava i obveza građana i pravnih osoba u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave do uspostavi njezinih izabranih tijela. Povjerenik Vlade nije tijelo jedinice

lokalne samouprave, već u razdoblju do uspostave njezinih tijela on samo obavlja poslove iz nadležnosti predstavničkog i izvršnog tijela i njegova je uloga zapravo tehničke naravi.

Prijedlog zastupnika Nikole Grmoje da umjesto povjerenika Vlade Republike Hrvatske, institut za koji smatra da treba ukinuti, na čelu jedinice do provedbe izbora bude predsjednik predstavničkog tijela se ne prihvaća uz prethodno navedeno obrazloženje. Pored toga ukazuje se da se povjerenik Vlade imenuje jer je predstavničkom i/ili izvršnom tijelu iz određenog razloga prestao mandat, stoga nije moguće da predsjednik kojemu je kao članu predstavničkog tijela prestao mandat i dalje nastavi obnašati dužnost. Isto tako nikako nije moguće da predsjednik predstavničkog tijela koji nema izvršne ovlasti predstavlja i zastupa jedinicu.

Nadalje, primjedba zastupnika Roberta Podolnjaka da povjerenik protiv kojeg se vodi kazneni postupak ne može stupiti na dužnost umjesto izvršnog čelnika jedinice, ali za izvršnog čelnika može biti izabrana osoba protiv koje se vodi kazneni postupak se ne prihvaća. Naime, povjerenika imenuje Vlada Republike Hrvatske, dok izvršno tijelo jedinice kao iskaz neposredne demokracije na lokalnoj razini, na izborima izravno biraju građani.

g) Ostali prijedlozi i primjedbe

Donošenje novoga zakona

U odnosu na prijedlog zastupnika Tulia Demetlike u ime Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu da treba donijeti novi, cjeloviti Zakon kojim će se predvidjeti prenošenje ovlasti i nadležnosti poslova državne uprave na jedinice područne (regionalne) samouprave, pitanje zastupnika Tomislava Žagara kada će se donijeti zakon s kojim će se krenuti u reforme, prijedlog zastupnika Željka Jovanovića da se donese paket zakona kojima će se urediti sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave i provesti decentralizacija te također, prijedlog zastupnika Zdravka Ronka, Branimira Bunjca te zastupnika Darinka Kosora u ime Kluba zastupnika HDS-a, HSL-a i HDSSB-a da se odustane od ovog Zakona i donese iduće godine novi zakon, ukazuje se da ovaj Zakon predstavlja prvi korak u provedbi cjelovite reforme lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za kvalitetnu reformu potrebna je cjelovita i detaljna priprema u koju su uključeni sve stručne razine i svi relevantni akteri. Proces reforme vrlo je kompleksan, zahtijeva sustavan pristup i znatna financijska sredstva te vremenski tijek. Stoga je za njegovu provedbu potrebno osigurati politički konsenzus i osigurati aktivno uključivanje svih zainteresiranih strana u različitim fazama procesa.

Vrijeme donošenja i stupanje na snagu ovoga Zakona

Primjedbe zastupnika Damira Mateljana te Roberta Podolnjaka i ispred Kluba zastupnika MOST-a vezano uz termin donošenja Zakona nisu prihvaćene iz razloga što se ovim Zakonom ne uređuje pitanje procedure donošenja proračuna (predmetno je uređeno Zakonom o proračunu), već ovaj Zakon utvrđuje posljedice nedonošenja proračuna. U tom smislu ovaj Zakon i vrijeme njegova stupanja na snagu nisu ni od kakvog od utjecaja na sam postupak predlaganja i donošenja proračuna.

Navedeno obrazloženje vrijedi i u odnosu na primjedbu Kluba zastupnika MOST-a da nije definiran rok u kojem općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan treba predložiti proračun predstavničkom tijelu kako bi ga predstavničko tijelo moglo donijeti. Procedura

donošenja proračuna pa time i rokovi za pripremu, izradu i donošenja istog uređeni su Zakonom o proračun.

Slabljenje uloge predstavničkog tijela i povreda Ustava Republike Hrvatske

U odnosu na primjedbe zastupnika Peđe Grbina, Gorana Beusa Richembergha, Mire Bulja, Damira Mateljana, Stjepana Kovača, Željka Jovanovića te zastupnika Darinka Kosora u ime Kluba zastupnika HDS-a, HSLŠ-a i HDSSB-a i zastupnika Ivana Vilibora Sinčića ispred Kluba zastupnika Živog zida i SNAGA-e o tome da se Zakonom pojačava uloga izvršnog tijela u odnosu na predstavničko tijelo, a što je protivno članku 133. stavku 2. Ustava Republike Hrvatske, odnosno da se ukida ustavno pravo građana zajamčeno spomenutim člankom Ustava na lokalnu samoupravu i da se umanjuje uloga predstavničkog tijela koje se stavlja u ovisnost od izvršnog tijela i time narušava odnos između predstavničkog i izvršnog tijela te da je Zakon protivan Europskoj povelji o lokalnoj samoupravi, ukazuje se da rečeno ne stoji te stoga primjedbe nisu prihvaćene budući da se ovim Zakonom ni u kojem slučaju ne dovodi u pitanje ustavno pravo na lokalnu samoupravu koje se ostvaruje preko predstavničkih tijela. Tvrdnja zastupnika Mire Bulja da se predstavničko tijelo doslovno gasi apsolutno ne stoji. Ni jednom predloženom zakonskom odredbom se ne umanjuju važeće ovlasti predstavničkog tijela, niti se izvršnom tijelu daju nove ovlasti. Navedeno obrazloženje vrijedi i u odnosu na navode zastupnika Nikolu Grmoju da se ovim zakonom općinskim načelnicima, gradonačelnicima i županima pored velikih ovlasti koje imaju, još više povećavaju ovlasti, a smanjuju ovlasti predstavničkog tijela. Štoviše, ovim Zakonom upravo predstavničko tijelo dobiva neke nove ovlasti: primjerice ovlast za raspuštanje vijeća mjesnog odbora, ovlast koja po važećem Zakonu pripada općinskom načelniku i gradonačelniku. Također, ovim je Zakonom propisana i ovlast članova predstavničkog tijela za davanje inicijative i prijedloga za osnivanje mjesnog odbora. Pored toga, ovim Zakonom se nastoje iznaći novi mehanizmi ravnoteže između predstavničkog i izvršnog tijela. Nadalje, u odnosu na navod o protivnosti ovog Zakona Europskoj povelji o lokalnoj samoupravi, napominje se da se prilikom izrade propisa koji se tiču sustava lokalne samouprave, predlagatelj uvijek rukovodi načelima utvrđenim Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi, a što je slučaj i kod pripreme i izrade ovoga Zakona.

Dodatno se napominje da tvrdnje o suvišnosti i gubitku značaj predstavničkog tijela, apsolutno ne stoje. Općinska i gradska vijeća te županijske skupštine su i dalje predstavnička tijela građana koja donosi opće akte jedinice i kroz donošenje tih akata kreiraju razvoj lokalne jedinice.

Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Primjedba zastupnika Roberta Podolnjaka i ispred kluba zastupnika MOST-a da nije poštivan zakonski rok od 30 dana za provedbu postupka javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, a što bi moglo dovesti u pitanje formalnu ustavnost Zakona, nije prihvaćena. Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, br. 25/13 i 85/15) o nacrtu prijedloga zakona tijela javne vlasti dužna su provesti savjetovanje s javnošću u pravilu u trajanju od 30 dana te je stoga rok od 15 dana primjeren i u zakonskim okvirima. Pored toga, prethodno je na savjetovanju također, u trajanju od 15 dana bio i Obrazac prethodne procjene učinka propisa u odnosu na konkretni Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Ujedno, Prijedlog zakona je neposredno dostavljen na mišljenje i nacionalnim udrugama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao predstavnicima lokalnih jedinica, a kojih se

zakon neposredno tiče te čiji predstavnici su pored toga, bili i članovi Radne skupine osnovane za izradu ovog Nacrta prijedloga zakona. To znači da osim što su u izradi ovog Zakona sudjelovali svi ključni akteri i zainteresirane strane, Zakon je unutar zakonom propisanog rok bio na javnom savjetovanju (postupak tijekom kojeg je zaprimljeno 75 komentara), stoga mišljenje o formalnoj neustavnosti ni u kojem slučaju ne stoji.

Promjena načina izbora izvršnog tijela

Vezano za navode zastupnika Nenada Stazića o promjeni načina izbora izvršnog tijela, odnosno da se općinski načelnici, gradonačelnici i župani biraju iz reda članova predstavničkog tijela, podsjeća se da je neposredan izbor nositelja izvršnih ovlasti na lokalnoj razini uveden iz razloga smanjenja lokalnih kriza i blokade rada lokalnih jedinica zbog neizbora općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana uslijed čega je i slijedilo raspuštanje predstavničkog tijela. Naime, prema tada važećim propisima predstavničko tijelo se raspuštalo ako ne bi izabralo općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana u roku od 30 dana od dana konstituiranja predstavničkog tijela ili od iskazanog nepovjerenja općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu, odnosno od podnošenja ostavke općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana. Navedeno je u tom periodu bio jedna od najčešćih razloga raspuštanja predstavničkog tijela. U donosu na razdoblje posrednog izbora izvršnog tijela, njegov direktan izbor osigurao je veći stupanj sigurnosti i kontinuiteta u radu izvršnog tijela te njegovu nezavisnost od predstavničkog tijela.

Pored toga, ne smiju se zaboraviti ni zahtjevi Vijeća Europe za uvođenjem neposrednih izbora iskazani u monitorinzima sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Vijeće Europe je putem Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Preporukom 151 (2004) o prednostima i nedostacima neposredno izabrane lokalne izvršne vlasti ukazalo da će neposredan izbor ojačati legitimitet izvršnog tijela s obzirom da građani izravno biraju izvršnog čelnika i na taj način jačaju svoj politički utjecaj te se snažnije identificiraju s jedinicom. Također, takvim izborom se osigurava i bolje upravljanje, stabilnost i kontinuitet lokalne vlasti te jača politička odgovornost. Uvažavajući iznesene preporuke, Republika Hrvatska se uvođenjem neposrednog izbora pridružila nizu europskih država koje su od početka 1990-tih godina, uvele neposredan izbor gradonačelnika (Njemačka, Italija, Portugal i niz tranzicijskih zemalja središnje i istočne Europe).

Fiskalna odgovornost

Prijedlog zastupnice Branke Juričev-Martinčev da se preispita pitanje fiskalne odgovornosti ne samo općinskih načelnika, gradonačelnika i župana koji potpisuju izjavu o fiskalnoj odgovornosti izvršnog tijela, nego i predstavničkih tijela, ne prihvaća se iz razloga što rečeno nije predmet regulacije ovog Zakona. Materija fiskalne odgovornosti uređena je Zakonom o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine, br. 139/10 i 19/14) kojim se utvrđuju pravila kojima se ograničava državna potrošnja, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

Nespojivost dužnosti zastupnika u Hrvatskome saboru i gradonačelnika velikog grada

Ne prihvaća se prijedlog zastupnika Roberta Podolnjaka da se jednako kao za župane, propiše nespojivost istovremenog obnašanja dužnosti zastupnika u Hrvatsko saboru i gradonačelnika velikog grada, budući da je navedeno predmet regulacije izbornog zakona tj. Zakona o lokalnim izborima, a ne Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Način obnašanja dužnosti zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana

Ne prihvaća se primjedba zastupnika Branka Hrga u ime Kluba zastupnika HDS-a, HSLS-a i HDSSB-a da se zakonom propiše koliko lokalnih dužnosnika u pojedinoj jedinici može dužnost obnašati profesionalno. Važećim Zakonom svim nositeljima izvršnih ovlasti na lokalnoj razini dana je mogućnost da slobodno i samostalno odluče o načinu obnašanja dužnosti na koju su izabrani. Konkretni prijedlog nije prihvatljiv iz razloga jer bi time mogli doći u neravnopravan položaj izabrani dužnosnici koji obnašaju istu dužnost. Pored toga, napominje se da su Zakonom o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, broj 28/10) propisana proračunska ograničenja plaća, u okviru kojih se mogu planirati plaće općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika, a koje pri tome moraju biti utvrđene u rasponima propisanim za plaće navedenih dužnosnika istim tim Zakonom.

Također se ne prihvaća primjedba istog zastupnika vezano uz činjenicu da se lokalni dužnosnici nakon prestanka dužnosti godinu dana ne smiju zaposliti u pojedinim tvrtkama, s obzirom da rečeno nije predmetom regulacije ovog Zakona. Naime, predmetna materija se ne uređuje Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, već Zakonom o sprječavanju sukoba interesa (Narodne novine, br. 26/11, 12/12, 124/12, 48/13 i 57/15).

Troškovi izbora

Vezano za primjedbu zastupnice Ane Mrak-Taritaš o iznosu troškova prijevremenih izbora u jedinicama koje nisu donijele proračun, ukazuje se da su, prema dostupnim podacima, ukupni troškovi prijevremenih izbora održanih u 29 jedinica lokalne samouprave iznosili 6.152.897,69 kuna. Treba voditi računa da troškovi lokalnih izbora zavise o veličini lokalne jedinice što je od utjecaja na broj biračkih mjesta, a što se reflektira na troškove izbornih tijela. Nadalje, od utjecaja na troškove je i broj kandidata i kandidacijskih lista što je od značaja za troškove izborne promidžbe te u konačnici, od utjecaja je broj krugova glasovanja. S obzirom da je veliki broj čimbenika koji tvore konačni iznos troškova lokalnih izbora, raspon visine troškova prijevremenih lokalnih izbora održanih u mandatu 2013. – 2017. se kreće od najnižih cca 55.000,00 kuna do iznosa od preko cca. 550.000,00 kuna.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA
KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Članak 2.

Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, posebna je i jedinstvena, teritorijalna i upravna cjelina kojoj se ustrojstvo uređuje Zakonom o Gradu Zagrebu. Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na Grad Zagreb, ako zakonom iz stavka 1. nije drukčije određeno.

Članak 7.

Područje općine, grada i županije, njihov naziv, sjedište njihovih tijela, osnivanje novih te ukidanje ili spajanje postojećih općina, odnosno gradova, izdvajanje pojedinih naselja iz sastava jedne općine ili grada i uključivanje tih naselja u sastav druge općine ili grada, promjene granica kao i druga pitanja od važnosti za teritorijalne promjene jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj uređuju se posebnim zakonom. Pri svakoj promjeni područja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prethodno će se tražiti mišljenje stanovnika te jedinice.

Članak 10.

Jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave može imati grb i zastavu. Grb i zastava jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđuju se statutom ili statutarnom odlukom uz odobrenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu donosi rješenje o odobrenju grba i zastave jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Protiv rješenja kojim se odlučuje o odobrenju grba i zastave jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Grb mora biti heraldički ispravan i opisan po pravilima heraldike. Grb se sastoji isključivo od štita i sadržaja unutar njega.

Jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave u pravilu preuzima svoj povijesni grb i zastavu.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu donijet će pravilnik o utvrđivanju grba i zastave, vođenju očevidnika o izdanim odobrenjima iz stavka 1. ovoga članka, kao i o drugim pitanjima od značenja za izradu i uporabu grba i zastave jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu uskratit će odobrenje iz stavka 1. ovoga članka ako se grb jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave nedovoljno razlikuje od grba i zastave druge jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

Jedan primjerak odobrenog grba i zastave čuva se u Hrvatskom državnom arhivu.

Na temelju mjerila koja općim aktom utvrdi predstavničko tijelo, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može odobriti uporabu grba i zastave pravnim osobama radi promicanja interesa općine, grada ili županije.

Članak 24.

Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o lokalnim poslovima putem referendumu i mjesnog zbora građana, u skladu sa zakonom i statutom jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu o promjeni statuta, o prijedlogu općeg akta ili drugog pitanja iz djelokruga predstavničkog tijela kao i o drugim pitanjima određenim zakonom i statutom.

Na temelju odredaba zakona i statuta raspisivanje referendumu može predložiti najmanje jedna trećina članova predstavničkog tijela, općinski načelnik, gradonačelnik ili župan, 20% ukupnog broja birača u jedinici za koju se traži raspisivanje referendumu, a u općini, gradu i Gradu Zagrebu i većina vijeća mjesnih odbora, odnosno gradskih četvrti ili gradskih kotareva na području općine, grada, odnosno Grada Zagreba.

Ako je raspisivanje referendumu predložila najmanje jedna trećina članova predstavničkog tijela, odnosno ako je raspisivanje referendumu predložio općinski načelnik, gradonačelnik ili župan te ako je raspisivanje referendumu predložila većina vijeća mjesnih odbora, odnosno gradskih četvrti ili gradskih kotareva na području općine, grada, odnosno Grada Zagreba, predstavničko tijelo dužno je izjasniti se o podnesenom prijedlogu te ako prijedlog prihvati, donijeti odluku o raspisivanju referendumu u roku od 30 dana od zaprimanja prijedloga. Odluka o raspisivanju referendumu donosi se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Ako je raspisivanje referendumu predložilo 20% od ukupnog broja birača u jedinici, predstavničko tijelo dostavit će zaprimljeni prijedlog središnjem tijelu državne uprave nadležnom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu u roku od 8 dana od zaprimanja prijedloga. Središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu će u roku od 60 dana od dostave utvrditi ispravnost podnesenog prijedloga, odnosno utvrditi je li prijedlog podnesen od potrebnog broja birača u jedinici i je li referendumsko pitanje sukladno odredbama Zakona te odluku o utvrđenom dostaviti predstavničkom tijelu. Ako središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu utvrdi da je prijedlog ispravan, predstavničko tijelo raspisat će referendum u roku od 30 dana od zaprimanja odluke. Protiv odluke središnjeg tijela državne uprave kojom je utvrđeno da prijedlog nije ispravan nije dozvoljena žalba, već se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.

Predstavničko tijelo može raspisati savjetodavni referendum o pitanjima iz svog djelokruga.

Pravo glasovanja na referendumu imaju građani koji imaju prebivalište na području općine, grada, odnosno županije i upisani su u popis birača.

Odluka donesena na referendumu obvezatna je za predstavničko tijelo, osim odluke donesene na savjetodavnom referendumu koja nije obvezatna.

Na postupak provođenja referendumu odgovarajuće se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje provedba referendumu.

Na odluke donesene u svezi s referendumom i na referendumu primjenjuju se odredbe članka 79. do 82. ovoga Zakona.

Članak 29.

Mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na redovnim izborima traje četiri godine.

Mandat člana predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabranog na prijevremenim izborima traje do isteka tekućeg mandata predstavničkog tijela izabranog na redovnim izborima.

Članak 31.

Član predstavničkog tijela dužnost obavlja počasnno i za to ne prima plaću.

Član predstavničkog tijela ima pravo na naknadu u skladu s odlukom predstavničkog tijela.

Članovi predstavničkog tijela imaju pravo uvida u registar birača za vrijeme dok obavljaju dužnost.

Ostala prava i dužnosti članova predstavničkog tijela utvrđuju se zakonom, statutom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i poslovnikom predstavničkog tijela.

Članak 36.

Predstavničko tijelo donosi odluke većinom glasova ako je na sjednici nazočna većina članova predstavničkog tijela.

Statut jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračun i godišnji obračun donose se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Poslovnikom predstavničkog tijela mogu se odrediti druga pitanja o kojima se odlučuje većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Članak 37.

Sjednice predstavničkih tijela su javne. Nazočnost javnosti može se isključiti samo iznimno, u slučajevima predviđenim posebnim zakonima i općim aktom jedinice.

Sjednicama predstavničkog tijela prisustvuje općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Na sjednicama predstavničkog tijela glasuje se javno, ako predstavničko tijelo ne odluči da se, u skladu s poslovnikom ili drugim općim aktom, o nekom pitanju glasuje tajno.

Sjednice predstavničkog tijela mogu se sazivati i elektroničkim putem.

Poslovnikom o radu predstavničkog tijela uredit će se osiguranje praćenja rasprave i sudjelovanje u radu i odlučivanju.

Članak 40.b

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan i njihov zamjenik koji je izabran zajedno s njima mogu se opozvati putem referendumu.

Raspisivanje referendumu za opoziv može predložiti 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima.

Predstavničko tijelo raspisat će referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima u skladu s člankom 24. stavkom 5. ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje je li prijedlog podnesen od potrebnog broja birača u jedinici.

Referendum za opoziv ne može se raspisati samo za zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Referendum za opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika ne smije se raspisati prije proteka roka od 12 mjeseci od održanih izbora ni ranije održanog referenduma za opoziv, kao ni u godini u kojoj se održavaju redovni izbori za općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Članak 48.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan:

1. priprema prijedloge općih akata,
2. izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata predstavničkog tijela,
3. usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u obavljanju poslova iz njihovoga samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad,
4. upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave kao i njezinim prihodima i rashodima, u skladu sa zakonom i statutom,
5. odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i raspolaganju ostalom imovinom u skladu s ovim Zakonom, statutom jedinice i posebnim propisima,
6. imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. ovoga Zakona, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,
7. obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

U slučaju iz stavka 1. točke 5. ovoga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može odlučivati o visini pojedinačne vrijednosti do najviše 0,5% iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, odnosno raspolaganju ostalom imovinom. Ako je taj iznos veći od 1.000.000,00 kuna, općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan može odlučivati najviše do 1.000.000,00 kuna, a ako je taj iznos manji od 70.000,00 kuna, tada može odlučivati najviše do 70.000,00 kuna. Stjecanje i otuđivanje nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom mora biti planirano u proračunu jedinice i provedeno u skladu sa zakonom. O stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju ostalom imovinom većom od vrijednosti utvrđenih stavkom 2. ovoga članka odlučuje predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Odluku o imenovanju i razrješenju iz stavka 1. točke 6. ovoga članka općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je dostaviti predstavničkom tijelu u roku od 8 dana od donošenja i objaviti u službenom glasilu jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave.

Članak 53.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao i poslova državne uprave prenijetih na te jedinice ustrojavaju se upravni odjeli i službe (upravna tijela).

U općinama i gradovima, do 3. 000 stanovnika, ustrojava se jedinstveni upravni odjel za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga, a u općinama i gradovima iznad 3.000 stanovnika može se ustrojiti jedinstveni upravni odjel.

Ustrojstvo upravnih tijela iz stavka 1. ovoga članka uređuje se općim aktom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u skladu sa statutom i zakonom.
Brisan stavak 4.

Članak 53.a

Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može razriješiti pročelnike iz stavka 1. ovoga članka:

1. ako pročelnik sam zatraži razrješenje,
2. ako nastanu takvi razlozi koji po posebnim propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka radnog odnosa,
3. ako pročelnik ne postupa po propisima ili općim aktima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ili neosnovano ne izvršava odluke tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ili postupa protivno njima,
4. ako pročelnik svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave veću štetu, ili ako zanemaruje ili nesavjesno obavlja svoje dužnosti koje mogu štetiti interesima službe u obavljanju poslova jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pročelnik koji bude razriješen sukladno stavku 2. ovoga članka rasporedit će se na drugo slobodno radno mjesto u jedno od upravnih tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za koje ispunjava stručne uvjete.

Na prava, obveze i odgovornosti kao i druga pitanja u svezi s radom pročelnika koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje radni odnos službenika i namještenika u tijelima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 54.

Dvije ili više jedinica lokalne samouprave, osobito one koje su prostorno povezane u jedinstvenu cjelinu (općine i gradovi na otoku i sl.), mogu obavljanje pojedinih poslova iz svoga samoupravnog djelokruga organizirati zajednički.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga na način iz stavka 1. ovoga članka jedinice lokalne samouprave mogu osnovati zajedničko tijelo, zajednički upravni odjel ili službu, zajedničko trgovačko društvo ili mogu zajednički organizirati njihovo obavljanje u skladu s posebnim zakonima.

Međusobni odnosi jedinica lokalne samouprave u zajedničkom organiziranju obavljanja poslova iz samoupravnog djelokruga uređuju se posebnim sporazumom u skladu sa zakonom i njihovim statutima i općim aktima.

Članak 58.

Inicijativu i prijedlog za osnivanje mjesnog odbora mogu dati građani i njihove organizacije i udruženja te druga tijela određena u statutu općine, odnosno grada.

Članak 64.

Nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesnog odbora obavlja općinski načelnik, odnosno gradonačelnik koji može raspustiti vijeće mjesnog odbora, ako ono učestalo krši statut jedinice, pravila mjesnog odbora ili ne izvršava povjerene mu poslove.

Brisan stavak 2.

Članak 67.

Sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koje pripadaju jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čine njezinu imovinu.

Jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave mora upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog domaćina.

Članak 68.

Jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave ima prihode kojima u okviru svoga samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže.

Prihodi jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave moraju biti razmjerni s poslovima koje obavljaju njihova tijela u skladu sa zakonom.

Prihodi jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave su:

1. općinski, gradski, odnosno županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe,
2. prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava,
3. prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice,
4. prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo,
5. novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom,
6. udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
7. sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu,
8. drugi prihodi određeni zakonom.

Članak 69.

Temeljni financijski akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je proračun.

Proračun donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s posebnim zakonom.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan kao jedini ovlašteni predlagatelj predlaže predstavničkom tijelu donošenje proračuna. Podneseni prijedlog proračuna općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može povući i nakon glasovanja o amandmanima, a prije glasovanja o proračunu u cjelini.

Proračun jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave dostavlja se Ministarstvu financija u skladu s posebnim zakonom.

Članak 70.

Ukoliko se proračun za narednu računsku godinu ne može donijeti prije početka godine za koju se donosi, vodi se privremeno financiranje i to najduže za razdoblje od 3 mjeseca.

Odluku o privremenom financiranju donosi predstavničko tijelo u skladu sa zakonom i svojim poslovníkom.

Predlagatelji utvrđeni poslovníkom predstavničkog tijela mogu predložiti donošenje odluke o privremenom financiranju.

Odluka o privremenom financiranju dostavlja se Ministarstvu financija u roku od 15 dana od donošenja.

Ukoliko se prije početka naredne godine ne donese ni odluka o privremenom financiranju, financiranje se obavlja izvršavanjem redovnih i nužnih izdataka u skladu s posebnim zakonom.

Članak 73.

Predstavničko tijelo općine, grada i županije u svom samoupravnom djelokrugu donosi odluke i druge opće akte, u skladu sa svojim statutom.

Prije nego što stupi na snagu opći akt, obavezno se objavljuje u službenom glasilu jedinice.

Ako općina i grad nema svoje službeno glasilo, opći akt općine i grada objavljuje se u službenom glasilu županije.

Opći akt stupa na snagu najranije osmi dan od dana njegove objave. Iznimno, općim se aktom može iz osobito opravdanih razloga odrediti da stupa na snagu danom objave.

Opći akt ne može imati povratno djelovanje.

Članak 74.

Općinski načelnik, gradonačelnik i župan osiguravaju izvršavanje općih akata predstavničkog tijela na način i u postupku propisanom statutom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave te obavlja nadzor nad zakonitošću rada upravnih tijela koja obavljaju poslove iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Članak 75.

Upravna tijela osnovana za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave neposredno izvršavaju i nadziru provođenje općih akata svojih predstavničkih tijela.

U provođenju nadzora iz stavka 1. ovoga članka upravna tijela mogu u slučaju neprovođenja općeg akta poduzimati mjere propisane tim aktom i zakonom.

Članak 84.

Na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Vlada Republike Hrvatske raspustit će predstavničko tijelo:

1. ako donese odluku ili drugi akt kojim ugrožava suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske,
 2. ako predstavničko tijelo novoustrojene jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ne donese statut u roku od 60 dana od dana konstituiranja,
 3. ako učestalo donosi opće akte suprotne Ustavu, zakonu ili drugom propisu ili zbog učestalih, težih povreda zakona i drugih propisa,
- Brisana točka 4.
4. ako iz bilo kojih razloga trajno ostane bez broja članova potrebnog za rad i donošenje odluka,
 5. ako ne može donositi odluke iz svog djelokruga dulje od 3 mjeseca,
 6. ako ne raspiše referendum iz članka 24. stavka 5. i članka 40.b ovoga Zakona.

Članak 85.a

Na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Vlada Republike Hrvatske istovremeno će raspustiti predstavničko tijelo i razriješiti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika koji je izabran zajedno s njima ako u zakonom određenom roku ne bude donesen proračun, odnosno odluka o privremenom financiranju.

Članak 86.

Vlada Republike Hrvatske imenovat će povjerenika Vlade u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave:

1. kada raspusti njezino predstavničko tijelo,
2. kada se u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ne održe, u skladu sa zakonom, izbori za novo predstavničko tijelo,
3. kada se predstavničko tijelo ne konstituiraju sukladno odredbama posebnog zakona,
4. kada prestane mandat općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku u slučaju iz članka 40.c stavka 1. i članka 40.d stavka 1., 5. i 6. ovoga Zakona.
5. kada istovremeno raspusti predstavničko tijelo i razriješi općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana sukladno odredbama ovoga Zakona.

Povjerenik je dužan osigurati ostvarivanje prava i obveza građana i pravnih osoba u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave do uspostave njezinih tijela.

Rješenje o imenovanju povjerenika stupa na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Članak 88.

Povjerenik može donositi ili mijenjati opće akte jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave samo ako je to potrebno radi provedbe zakona ili drugog propisa ili usklađivanja sa zakonom ili drugim propisom.

Povjerenik ne može donositi ili mijenjati proračun jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i ne može raspolagati njezinom imovinom, osim ako je to nužno radi izvršenja ranije preuzetih obveza ili dovršenja ranije započetih poslova.

Ako u jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave nije donijet proračun kao i u slučaju kada je donijeta odluka o privremenom financiranju, financiranje se vrši na temelju proračuna prethodne godine, a najkasnije do proteka roka od 90 dana od dana konstituiranja novoizabranoga predstavničkog tijela.

Ako u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave nije donesen proračun ni odluka o privremenom financiranju, povjerenik će donijeti odluku o privremenom financiranju u skladu s posebnim zakonom, a financiranje se vrši sukladno stavku 3. ovoga članka.

Članak 90.

Općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici odlučit će hoće li dužnost na koju su izabrani obavljati profesionalno.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su u roku od 8 dana od dana stupanja na dužnost dostaviti pisanu obavijest nadležnom upravnom tijelu općine, grada, odnosno županije o tome na koji način će obnašati dužnost.

Za osobu iz stavka 1. ovoga članka koja nije postupila na način propisan stavkom 2. ovoga članka smatra se da dužnost obavlja volonterski.

Danom stupanja na dužnost osoba iz stavaka 1. i 2. ovoga članka smatra se dan početka mandata određen posebnim zakonom.

Općinski načelnik, gradonačelnik, župan i njihovi zamjenici mogu promijeniti način obavljanja dužnosti u tijeku mandata, dostavom pisane obavijesti o promjeni načina obavljanja dužnosti nadležnom upravnom tijelu općine, grada, odnosno županije.

Novi način obavljanja dužnosti započinje prvog dana sljedećeg mjeseca nakon dostave obavijesti iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 91.

Predsjednicima i ostalim izabranim dužnosnicima predstavničkog tijela prava na temelju obavljanja dužnosti prestaju:

- istekom mandata, osim kada je ovim Zakonom drukčije određeno,
- danom donošenja odluke o razrješenju od dužnosti kada ih je predstavničko tijelo razriješilo prije isteka mandata predstavničkog tijela, ako odlukom o razrješenju nije drugačije određeno,
- danom kada predstavničko tijelo utvrdi činjenicu podnošenja ostavke na dužnost, a najkasnije tridesetog dana od dana podnošenja ostavke,
- danom imenovanja povjerenika Vlade Republike Hrvatske, kada su nastupile zakonom predviđene okolnosti za imenovanje povjerenika.

Odluka o prestanku ostvarivanja prava na temelju prestanka obavljanja određene dužnosti dostavlja se osobi kojoj je prestala dužnost i službi koja obavlja kadrovske poslove.

Članak 92.

Općinskom načelniku, gradonačelniku, županu i njihovim zamjenicima prava na temelju obavljanja dužnosti prestaju danom stupanja na dužnost novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika.

Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan od dana raspisivanja izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana pa do dana stupanja na dužnost novoga općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana može obavljati samo poslove koji su neophodni za redovito i nesmetano funkcioniranje jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave uređene ovim i drugim zakonima.